

15. ProMED-mail. Canada: First Human Case of Avian Influenza A (H7N3) Infection Confirmed. <http://www.promedmail.org>; 27 Mar 2004.
16. WHO. Avian influenza A(H7) human infections in Canada. 5 April 2004.
17. ProMED-mail. Avian Influenza Virus A (H1N7) Circulating among Humans in Egypt. <http://www.promedmail.org>; 23 May 2004.
18. ProMED-mail. Re: Avian influenza A (H1N7), human, avian - Egypt. <http://www.promedmail.org>; 24 May 2004.

แนวทางการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก

อุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล

กลุ่มเฝ้าระวังและสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา

สำหรับประเทศไทยได้รับทราบจากกรมปศุสัตว์ว่า จังหวัดที่มีโรคระบาดไก่ ได้แก่ ฉะเชิงเทรา นครปฐม สุพรรณบุรี อยุธยา อ่างทอง อาจจะมีอีกบางจังหวัดแต่ไม่มาก จึงเกิดคำถามขึ้นว่า การระบาดในจังหวัดต่าง ๆ เหล่านั้น เกิดจากเชื้อไข้หวัดนกหรือไม่ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การยืนยันว่า ยังไม่พบเชื้อ H5N1 แต่เป็นโรคอหิวาต์ไก่และการป่วยอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอากาศ อย่างไรก็ตามก็มีการส่งไก่ไปจำนวนหลายแสนตัว และเพื่อความไม่ประมาท กระทรวงสาธารณสุขได้สั่งการทุกจังหวัด ให้ดำเนินการเฝ้าระวังสอบสวนโรคปอดอักเสบและไข้หวัดใหญ่ที่มีอาการรุนแรงอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประชากรที่มีโอกาสสัมผัสกับสัตว์ปีก ในจังหวัดที่มีโรคระบาดไก่ ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา และได้มีการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำแนวทางการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก (Avian Influenza) สำหรับใช้ในประเทศไทยขึ้น และมีการแก้ไขปรับปรุงหลายครั้งตามองค์ความรู้ที่ค้นพบใหม่ ๆ ทั้งจากในและต่างประเทศ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ของประเทศ ซึ่งแนวทางครั้งล่าสุดปรับปรุงเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 คงใช้อยู่ในปัจจุบัน และยังใช้ต่อไปอีก จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ซึ่งจะได้แจ้งให้ทราบต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นิยาม

ผู้ป่วย ที่ต้องรายงาน (Notified case)

1. ผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาล ที่แพทย์ให้การวินิจฉัยว่าเป็น ปอดอักเสบ หรือ ไข้หวัดใหญ่
หรือ ผู้ป่วยที่แพทย์วินิจฉัยว่า สงสัยไข้หวัดนก
- และ 2. มีประวัติสัมผัสกับสัตว์ที่สงสัยว่าป่วยหรือตายในระยะ 7 วันก่อนป่วย
หรือ อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีสัตว์ป่วยตายผิดปกติในระยะ 14 วันก่อนป่วย
หรือ สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยปอดบวมรายอื่นในระยะ 7 วันก่อนป่วย

ผู้ป่วยที่สงสัย (Suspect) คือ

- ผู้ป่วยที่ต้องรายงาน ที่มีอาการของโรคปอดอักเสบรุนแรง (Severe pneumonia) หรือเสียชีวิต
หรือ มีผลการตรวจเบื้องต้นทางห้องปฏิบัติการมาตรฐาน ว่าพบเชื้อ Influenza A

ผู้ป่วยที่ยืนยัน (Confirm) ได้แก่

- ผู้ป่วยที่มีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการมาตรฐาน ยืนยันว่าเป็น Influenza A (H5N1)

การส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

1. Nasopharyngeal swab หรือ Throat swab ถ้าเก็บ Nasopharyngeal aspiration ได้จะดีที่สุด ส่งใน Viral Transport Media (VTM)
2. Clotted Blood 5 มิลลิลิตร (cc.) เก็บ 2 ครั้ง ครั้งแรกเก็บเมื่อพบผู้ป่วย ครั้งที่สองเก็บห่างจากครั้งแรกอย่างน้อย 14 วันขึ้นไป

นำส่งถึงห้องปฏิบัติการภายใน 48 ชั่วโมง โดยแช่หรือเก็บในกระดิกน้ำแข็ง อุณหภูมิ 4°C
ศึกษารายละเอียดในเรื่องการเก็บวัสดุตัวอย่างส่งตรวจ ได้จากคู่มือของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

การรายงานโรค

ให้ทุกสถานบริการทั้งภาครัฐและเอกชน รายงานผู้ป่วยที่ต้องรายงานทุกราย ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทราบ โดยด่วน และให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รายงานสำนักงานป้องกันควบคุมโรคในเขตนั้น ๆ และสำนักโรคบาดวิทยาทราบ โดยทางโทรศัพท์ หรือ โทรสาร ตามระบบของการเฝ้าระวังโรค โดยใช้แบบรายงาน AI. 1 เพื่อร่วมมือกันสอบสวนโรคและควบคุมโรคโดยด่วนต่อไป

การสอบสวนโรค

ให้มีการสอบสวนโรคตามแนวทางของแบบรายงาน AI. 2 เพื่อ

- ยืนยันการวินิจฉัย
- ตรวจสอบประวัติการสัมผัสกับสัตว์ปีก หรือ บุคคลอื่นที่ป่วยมาก่อน
- ค้นหาผู้ป่วยในชุมชนที่อาจไม่ได้มารับการรักษา
- มั่นใจว่าไม่มีการแพร่เชื้อจากคนสู่คน
- ได้ความรู้ใหม่ ๆ ของโรค
- พบจุดอ่อนของการควบคุมป้องกันโรคในชุมชน

การควบคุมโรคเบื้องต้น

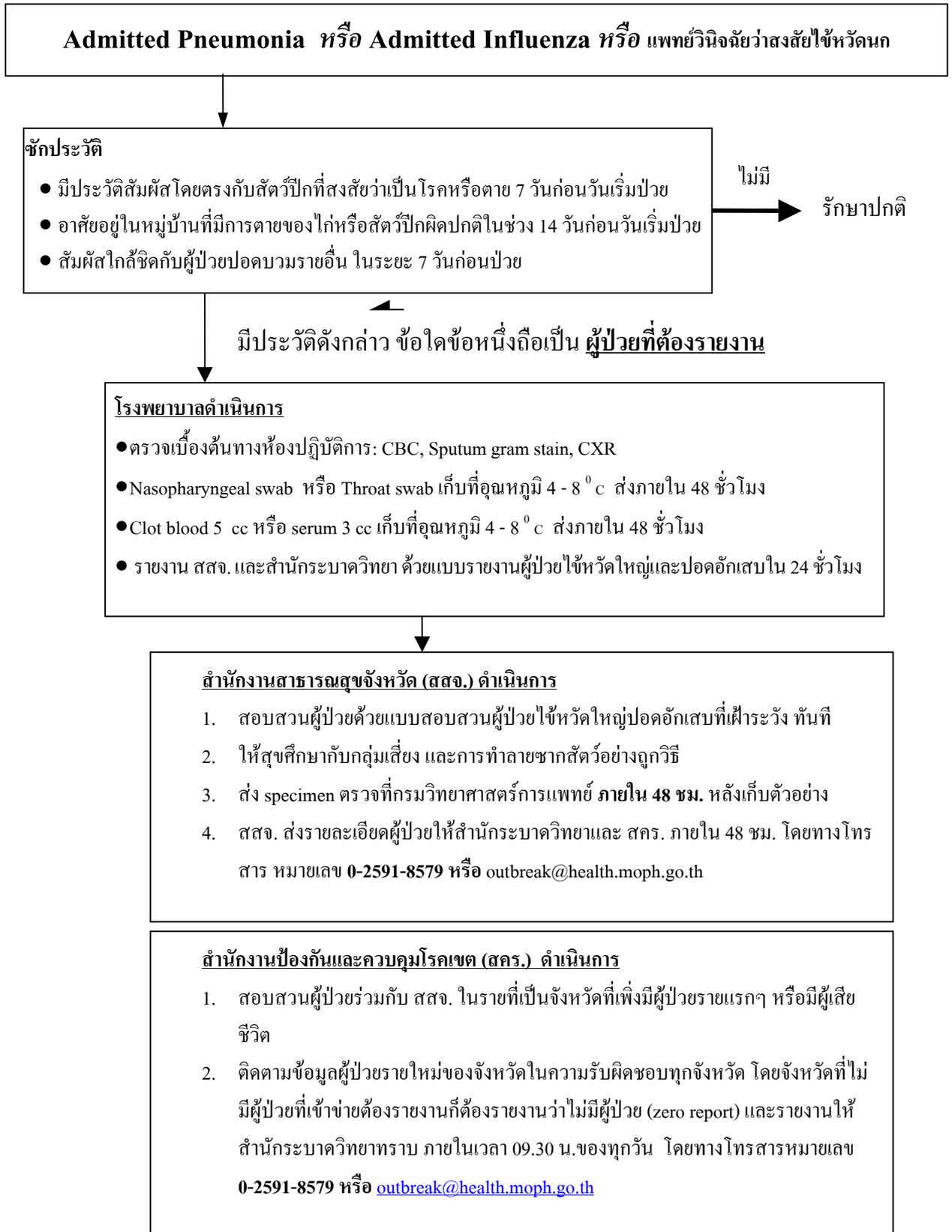
1. ให้ความรู้ที่ถูกต้องถึงวิธีการติดต่อของโรคว่าเกิดจากการสัมผัสกับสัตว์ปีกที่ป่วย มีไข้การบริโภคเนื้อสัตว์
2. หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ปีกที่ป่วยหรือตาย
3. หากต้องสัมผัสต้องมีการป้องกันการสัมผัสกับอุจจาระหรือสิ่งคัดหลั่งของสัตว์ปีก ได้แก่ การสวม หน้ากากอนามัย สวมถุงมือ และล้างมือ ทันทีเมื่อเสร็จ
4. หากมีอาการที่สงสัยให้รีบพบแพทย์
5. เมื่อพบสัตว์ปีกที่ป่วยหรือตายให้รีบแจ้งปศุสัตว์และรีบทำลายซากด้วยการฝังกลบ

การแจ้งข่าวระบาค

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตในพื้นที่
สำนักโรคบาดวิทยา

- โทรศัพท์ 0-2590-1882 โทรสาร 0-2591-8579 , 0-2590-1784
- มือถือ 0-1889-0784
- ผู้อำนวยการ 0-1932-1610

แนวทางการดำเนินงานเมื่อพบผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบที่รับไว้ในโรงพยาบาล

หากมีข้อสงสัยให้ติดต่อสอบถามได้ที่ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค โทรศัพท์ 0-2590-1882, 0-2590-1895, 0-2590-1876, 0-2590-1779

ปรับวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547